
RUSYA'DAN TEDİRGİN OLAN TÜRKİYE'Yİ ÇAĞIRIYOR

08.04.2016

Haber 7, 07 Nisan 2016

Ardan Zentürk

Başbakan Ahmet Davutoğlunun bir günlük ziyaret gerçekleştirdiği Finlandiyanın, komşusu Rusya ile, Türkiye gibi, ihtiyatlı bir ilişki serüveni var.

Türkiye, nasıl, Soğuk Savaş yıllarında bile, bir NATO üyesi olarak Moskova ile ilişkilerinin komşuluk zemininde sürmesine dikkat ettiyse, Finler de benzer bir çizgiyi sürdürmenin gayreti içindeler...

1917 yılına kadar İsveç Krallığının otonom bölgesi olarak kabul edilen, bağımsızlık ilanından yalnız 22 yıl sonra, 1939da, Sovyetler Birliğinin işgal harekatiyle karşılaşan bir ülkeden söz ediyoruz. Tarihe Kış Savaşı olarak geçen ve 1940da bir anlaşmayla sonlanan bu savaşta Fin ordusunun gösterdiği olağanüstü direniş kabiliyeti, bugün, hala, Avrupa ulusları arasında anılan bir tarihi dönüm noktası. İkinci Dünya Savaşında sözünü ettiğim dahil, Sovyetler ile iki, Nazi Almanyası ile de bir kez savaşmış ve hepsinden de sağ-salim çıkmış bir ulustan söz ediyoruz...

Bağımsızlığının erken döneminde yaşadığı bu yüksek riskler, Finlandiyayı Soğuk Savaş yıllarında Sovyetler ile Batı arasında bir gri noktaya dönüştürdü. Tam bağlantısız bir politika izlerken, iç politikasında zaman zaman Moskovanın yüksek etkilerini yaşadı fakat, diğer İskandinav komşuları İsveç ve Norveç gibi Batı değerleri içinde kalmayı başardı...

Soğuk Savaş sonrası NATOya girmeyip, Avrupa Birliğine üye olması bu geleneğin bir devamı... Aslında, bugün NATO-Rusya hattında çok ağır bir savaş krizi yaşayan Ukrayna açısından da önemli bir örneği oluşturuyor...

Kuzey Avrupada Türkiyeye dönük sıcaklık

Başbakan Ahmet Davutoğlunun, Finlandiyaya, Helsinkiden gelen lütfen gelin çağrılarını cevapsız bırakmayıp gitmesi önemle not edilmeli. Görüştüğüm Türk diplomatik kaynağının şu sözleri de dikkat çekici: Türkiye-Rusya uçak krizinden sonra yaşananlar, Kuzey Avrupada Türkiyeye dönük yaklaşımı da değiştirdi. Baltık Cumhuriyetleri, Finlandiya, Norveç ve İsveç, bizim Suriye sınırımızda yaşadığımız askeri pervasızlığı sürekli yaşayan uluslar. Rusya, hava sahalarını ihlal ediyor, başkentlerinin ortasına kadar denizaltı sokuyor, yani büyük bir hoyratlık var. Rus uçağının sınırda düşürülmesinden sonra bu bölgelerden sürekli davet alıyoruz, onlarla deneyimlerimizi paylaşıyoruz. Finlandiyada da bu ülkeden gelen ısrarlı davete icabet ediyoruz... Fin dostlarımız, dünyaya, Türkiye ile birlikte bir fotoğraf vermeyi uygun bulmuşlar...

Bu sözler üzerine döndüm baktım, Kuzey Avrupada hemen tüm devletlerin hava sahaları yılda en az 10 kez Rus savaş uçakları tarafından ihlal edilmiş, Rusya, geçtiğimiz yıl, 6 kez hava sahasını ihlal ettiği Finlandiyanın bu yoldaki notalarını bile cevaplamamış...

Davutoğlu: Son dönem ziyaret haritama bakın

Bu gelişmeler içinde Başbakan Ahmet Davutoğluna kısa bir soru yöneltiyorum: Helsinki ziyaretinizin ana amacı Rusyayı mı konuşmak?

Cevabı da kısa fakat detayına girdiğinizde hayli ufuk açıcı oluyor: Tabii ki, Rusyayı ağırlıklı ele alırsak, bu bölgenin (Kuzey Avrupa) ciddi endişeleri var. Ama, siz, benim son ziyaret noktalarıma bakın, ne demek istediğimi anlayacaksınız...

Davutoğlunun sözünü ettiği ziyaret listesine bakıyorum, ilginç: Azerbaycan, Bulgaristan, Ukrayna, Sırbistan, Kazakistan ve son olarak Finlandiya...

Bu ülkelerin hepsinin, Rusya ile farklı zeminde ama çok güçlü ilişkileri var. Bulgaristan ve Sırbistan Rusyanın Avrupadaki geleneksel dostları, Kazakistan, barındırdığı yüksek orandaki Rus nüfus nedeniyle, Belarus gibi Moskova ile her zaman yakın ilişkide, Azerbaycan, Rusyanın son dönem politikalarının tedirginliğini en az Finlandiya kadar yaşıyor ve zaten Ukraynayı anlatmaya gerek yok, Rusya ile savaşıyor...

Diplomatlarımıza soruyoruz, Türkiye, Putinin saldırgan politikalarına karşı yeni bir mihver mi kuruyor diye, aldığımız yanıt, hayır. Türkiye, Rusya ile doğrudan bağlantılı ülkelere hem mesajını veriyor, hem de küresel anlamda duruşunu aktarıyor.

İlginç bir dönem...

Avrupanın yakından tanıdığımız bir lobisi, Türkiye-AB ilişkisini baltalamaya çalışırken, Türkiye, Avrupa siyasetinin vazgeçilmez unsuru olarak diplomasi ataklarını dünyanın gelişen sorunlarına karşı yeniliyor... Ortaya çıkan tablo ise net: Artık Avrupa, Türkiyesiz bir Avrupanın güven yüklü bir Avrupa olmadığını anlamış durumda...